

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття

Із змінами і доповненнями, внесеними
Законами України

від 11 січня 2001 року N 2213-III,
від 17 січня 2002 року N 2980-III,
від 3 квітня 2003 року N 662-IV,
від 9 квітня 2004 року N 1678-IV,
від 25 березня 2005 року N 2505-IV,
від 16 червня 2005 року N 2664-IV,
від 20 грудня 2005 року N 3235-IV,
від 9 лютого 2006 року N 3428-IV,
від 22 лютого 2006 року N 3456-IV,
від 1 грудня 2006 року N 424-V,
від 23 лютого 2006 року N 3483-IV,
від 19 грудня 2006 року N 489-V,
від 27 квітня 2007 року N 996-V,
від 11 травня 2007 року N 1014-V,
від 28 грудня 2007 року N 107-VI

(зміни, внесені Законом України від 28 грудня 2007 року N 107-VI,
діють до 31 грудня 2008 року,

зміни, внесені пунктом 26 розділу II Закону України
від 28 грудня 2007 року N 107-VI,

визнано такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними),
згідно з Рішенням Конституційного Суду України
від 22 травня 2008 року N 10-рп/2008),
від 3 червня 2008 року N 309-VI

Цей Закон, розроблений відповідно до Конституції України та Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, визначає правові, фінансові та організаційні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.

РОЗДІЛ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

- 1) загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття (далі - страхування на випадок безробіття) - система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає матеріальне забезпечення на випадок безробіття з незалежних від застрахованих осіб обставин та надання соціальних послуг за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;
- 2) суб'єкти страхування на випадок безробіття - застраховані особи, а у випадках, передбачених цим Законом, також члени їх сімей та інші особи, страхувальники та страховик;
- 3) застраховані особи - наймані працівники, а у випадках, передбачених цим Законом, також інші особи (громадяни України, іноземці, особи без громадянства, які постійно проживають

в Україні, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України), на користь яких здійснюється страхування на випадок безробіття.

Представниками застрахованих осіб є профспілки або їх об'єднання чи інші уповноважені найманими працівниками органи (представники);

4) страховальники - роботодавці та застраховані особи, які відповідно до цього Закону сплачують страхові внески;

5) страховик - Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;

6) об'єкт страхування на випадок безробіття - страховий випадок, із настанням якого у застрахованої особи (члена її сім'ї, іншої особи) виникає право на отримання матеріального забезпечення на випадок безробіття та надання соціальних послуг, передбачених статтею 7 цього Закону;

7) часткове безробіття - вимушене тимчасове скорочення нормальної або встановленої законодавством України тривалості робочого часу, перерва в одержанні заробітку або скорочення його розміру через тимчасове припинення виробництва без припинення трудових відносин з причин економічного, технологічного, структурного характеру;

8) страховий випадок - це подія, через яку:

застраховані особи втратили заробітну плату або інші передбачені законодавством України доходи внаслідок втрати роботи з незалежних від них обставин та зареєстровані в установленому порядку як безробітні, готові та здатні приступити до підходящої роботи і дійсно шукають роботу;

застраховані особи опинилися в стані часткового безробіття;

9) втрата роботи з незалежних від застрахованих осіб обставин - припинення трудового договору відповідно до статті 36 (пункти 1, 2, 3), статті 38 (у разі неможливості продовження роботи, а також невиконання власником або уповноваженим ним органом законодавства про працю, умов колективного договору чи трудового договору), статті 39, статті 40 (пункти 1, 2, 5, 6) Кодексу законів про працю України;

10) роботодавець:

власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган та фізичні особи, які використовують найману працю;

власник розташованого в Україні іноземного підприємства, установи, організації (в тому числі міжнародної), філії або представництва, який використовує працю найманих працівників, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Представниками роботодавців є об'єднання та спілки роботодавців чи інші уповноважені роботодавцями органи (представники);

11) найманий працівник - фізична особа, яка працює за трудовим договором (контрактом) на підприємстві, в установі та організації або у фізичної особи;

12) страховий стаж - період (строк), протягом якого особа підлягає страхуванню на випадок безробіття та за який сплачено страхові внески (нею, роботодавцем).

Стаття 2. Принципи страхування на випадок безробіття

Страхування на випадок безробіття здійснюється за принципами:

надання державних гарантій реалізації застрахованими особами своїх прав;

обов'язковості страхування на випадок безробіття всіх працюючих на умовах трудового договору (контракту) та на інших підставах, передбачених законодавством про працю, а також добровільності такого страхування особами, які забезпечують себе роботою самостійно (члени творчих спілок, творчі працівники, які не є членами творчих спілок), а також громадянами - суб'єктами підприємницької діяльності;

цілового використання коштів страхування на випадок безробіття;

солідарності та субсидування;

обов'язковості фінансування Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття витрат, пов'язаних з наданням матеріального забезпечення у випадку безробіття та соціальних послуг в обсягах, передбачених цим Законом;

паритетності в управлінні страхуванням на випадок безробіття держави, представників застрахованих осіб та роботодавців;

диференціації розмірів виплати допомоги по безробіттю залежно від страхового стажу та тривалості безробіття;

надання на рівні не нижче за прожитковий мінімум, встановлений законом, допомоги по безробіттю та матеріальної допомоги у період професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації;

законодавчого визначення умов і порядку здійснення страхування на випадок безробіття.

Стаття 3. Законодавство про страхування на випадок безробіття

1. Законодавство про страхування на випадок безробіття складається з Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, цього Закону, Закону України "Про зайнятість населення" та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері страхування на випадок безробіття, а також міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж ті, що передбачені законодавством України про страхування на випадок безробіття, то застосовуються норми міжнародного договору.

3. Нормативно-правові акти щодо загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття розробляються, реєструються і застосовуються відповідно до законодавства України.

4. З питань, що регулюються цим Законом, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, посадові особи цих органів діють виключно на підставах, у межах та у спосіб, передбачені законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Стаття 4. Особи, які підлягають страхуванню на випадок безробіття

1. Страхуванню на випадок безробіття підлягають особи, які працюють на умовах трудового

договору (контракту), включаючи тих, які проходять альтернативну (невійськову) службу, а також тих, які працюють неповний робочий день або неповний робочий тиждень, та на інших підставах, передбачених законодавством про працю.

2. Особа набуває статусу застрахованої особи з дня укладання трудового договору, з цього дня починається сплата страхових внесків. Сплата страхових внесків припиняється з дня розірвання трудового договору.

Взяття на облік юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців здійснюється Фондом на підставі відомостей з реєстраційної картки, наданих державним реєстратором відповідно до Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців", не пізніше наступного робочого дня з дня отримання зазначених відомостей робочими органами виконавчої дирекції Фонду, а фізичних осіб, які не мають статусу підприємців та використовують найману працю, - у тижневий строк після укладення трудового договору (контракту) з першим із найманих працівників.

Роботодавці набувають статусу платника страхових внесків до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття:

юридичні особи - з дня взяття їх на облік;

фізичні особи - підприємці, які використовують найману працю, - з дня укладення трудового договору (контракту) з найманим працівником;

фізичні особи, які не мають статусу підприємців та використовують найману працю, - в день укладення трудового договору (контракту) з першим із найманих працівників.

Повідомлення про взяття на облік роботодавця як платника страхових внесків надсилається роботодавцю наступного робочого дня з дня взяття на облік.

Зняття з обліку роботодавця як платника страхових внесків здійснюється Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття на підставі відомостей з реєстраційної картки, наданих державним реєстратором, а фізичних осіб, які не мають статусу підприємців та використовують найману працю, - після розірвання останнього трудового договору з найманим працівником, після проведення передбачених законодавством перевірок роботодавця, звірення розрахунків з ним та проведення остаточного розрахунку.

(абзац другий частини другої статті 4 замінено сімома абзацами згідно із Законом України від 22.02.2006 р. N 3456-IV)

3. Особам, які підлягають страхуванню на випадок безробіття, видається свідоцтво про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, яке є єдиним для всіх видів соціального страхування.

Порядок видачі та зразок свідоцтва про загальнообов'язкове державне соціальне страхування затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 5. Особи, які не підлягають страхуванню на випадок безробіття

Страхуванню на випадок безробіття не підлягають:

працюючі особи, які отримують або мають право на призначення пенсії за віком, у тому числі на пільгових умовах, пенсії за вислугу років, а також особи, які досягли встановленого законом пенсійного віку;

іноземці та особи без громадянства, які тимчасово працюють за наймом в Україні, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 6. Право на матеріальне забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги

1. Право на матеріальне забезпечення на випадок безробіття (далі - забезпечення) та соціальні послуги мають застраховані особи.
2. Право на забезпечення та соціальні послуги за цим Законом мають також нестраховані особи - військовослужбовці Збройних Сил України, Державної прикордонної служби України, внутрішніх військ, військ цивільної оборони, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, Служби безпеки України, Державної спеціальної служби транспорту, органів внутрішніх справ України, звільнені з військової служби у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів без права на пенсію (далі - військовослужбовці), та особи, які вперше шукають роботу, інші нестраховані особи у разі їх реєстрації в установленому порядку як безробітних.

(частина друга статті 6 із змінами, внесеними
згідно із Законами України від 03.04.2003 р. N 662-IV,
від 09.02.2006 р. N 3428-IV,
від 11.05.2007 р. N 1014-V)

3. Громадяни України, які працюють за межами України та не застраховані в системі соціального страхування на випадок безробіття країни, в якій вони перебувають, мають право на забезпечення за цим Законом за умови сплати страховику страхових внесків, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.
4. Особи, які забезпечують себе роботою самостійно (члени творчих спілок, творчі працівники, які не є членами творчих спілок), фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, особи, які виконують роботи (послуги) згідно з цивільно-правовими угодами мають право на забезпечення за цим Законом за умови сплати страховику страхових внесків.

Стаття 7. Види забезпечення та соціальні послуги

1. Видами забезпечення за цим Законом є:

допомога по безробіттю, у тому числі одноразова її виплата для організації безробітним підприємницької діяльності;

допомога по частковому безробіттю;

матеріальна допомога у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації безробітного;

абзац п'ятий частини першої статті 7 виключено

(згідно із Законом
України від 25.03.2005 р. N 2505-IV)

допомога на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його

утриманні.

2. Видами соціальних послуг за цим Законом та Законом України "Про зайнятість населення" є:

професійна підготовка або перепідготовка, підвищення кваліфікації у навчальних закладах державної служби зайнятості або на договірній основі в інших навчальних закладах, на підприємствах, в установах і організаціях;

профорієнтація;

пошук підходящої роботи та сприяння у працевлаштуванні, у тому числі шляхом надання роботодавцю дотації для працевлаштування безробітних, у тому числі молоді на перше робоче місце, та фінансування оплачуваних громадських робіт для безробітних у порядку (розмірах), встановленому спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері фінансів та правлінням Фонду;

інформаційні та консультаційні послуги, пов'язані з працевлаштуванням.

У разі необхідності для проходження професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації особа:

направляється до закладів охорони здоров'я для проходження попереднього медичного та наркологічного огляду відповідно до чинного законодавства;

забезпечується місцем проживання на період проходження професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації та їй компенсуються витрати на проїзд до місця проходження навчання та у зворотному напрямку, у порядку, встановленому спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики за погодженням з правлінням Фонду.

(частина друга статті 7 у редакції
Закону України від 28.12.2007 р. N 107-VI)
(зміни, внесені підпунктом
Закону України від 28.12.2008 р.
такими, що не відповідають
неконституційними), згідно
Конституційного Суду України
рп/2008)

РОЗДІЛ II

УПРАВЛІННЯ СТРАХУВАННЯМ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ

Стаття 8. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття

1. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття (далі - Фонд) створюється для управління страхуванням на випадок безробіття, провадження збору та акумуляції страхових внесків, контролю за використанням коштів, виплати забезпечення та надання соціальних послуг, здійснення інших функцій згідно із цим Законом і статутом Фонду.

2. Фонд є цільовим централізованим страховим фондом, некомерційною самоврядною організацією. Держава є гарантом забезпечення застрахованих осіб та надання їм відповідних соціальних послуг Фондом.

3. Діяльність Фонду регулюється Основами законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, Законом України "Про зайнятість населення", цим Законом

та статутом Фонду, який затверджується правлінням Фонду.

4. Фонд не може провадити будь-яку діяльність, крім передбаченої цим Законом та статутом Фонду.

5. Кошти Фонду не включаються до складу Державного бюджету України.

6. Усі застраховані особи є членами Фонду.

Стаття 9. Статут Фонду

У статуті Фонду повинно бути зазначено:

найменування та місцезнаходження Фонду;

напрями діяльності Фонду;

права, обов'язки і відповідальність Фонду;

органи управління Фондом, їх права, обов'язки і відповідальність;

порядок прийняття рішень правлінням Фонду; перелік питань, рішення з яких приймаються правлінням Фонду двома третинами від загальної кількості голосів та обов'язковою більшістю голосів від кожної сторони;

порядок обрання, повноваження і відповідальність голови правління Фонду та його заступників, підстави та порядок позбавлення їх повноважень;

права, обов'язки та відповідальність членів правління Фонду, порядок їх призначення або обрання (делегування), підстави і порядок позбавлення їх повноважень та відкликання, у тому числі за рішенням органу державного нагляду;

функції виконавчої дирекції Фонду та її робочих органів;

порядок здійснення правлінням Фонду контролю за діяльністю виконавчої дирекції Фонду;

джерела формування і напрями використання коштів Фонду;

порядок формування та використання резерву коштів Фонду;

порядок фінансування витрат, пов'язаних з виконанням функцій виконавчої дирекції Фонду, управлінням Фондом, розвитком його матеріальної та інформаційної бази;

порядок внесення змін до статуту Фонду;

інші положення, які стосуються діяльності Фонду.

Стаття 10. Управління Фондом

1. Управління Фондом здійснюється на паритетній основі державою, представниками застрахованих осіб і роботодавців.

2. Управління Фондом здійснюють правління Фонду та виконавча дирекція Фонду. До складу правління Фонду входять по 15 представників від держави, застрахованих осіб та роботодавців, які виконують свої обов'язки на громадських засадах.

Представниками держави є представники від центральних органів виконавчої влади, які призначаються Кабінетом Міністрів України. Представники застрахованих осіб та роботодавців делегуються профспілками, їх об'єднаннями та об'єднаннями роботодавців.

Порядок делегування цих представників визначається сторонами самостійно.

3. Не може представляти сторону особа, яка не є громадянином України або має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята в установленому законом порядку, а також особа, яка звільнена з останнього місця роботи з підстав, передбачених статтею 37, пунктами 3, 4, 7, 8 статті 40, статтями 41 і 45 Кодексу законів про працю України.

4. Строк повноважень членів правління Фонду становить шість років і закінчується в день першого засідання нового складу правління Фонду.

Правління Фонду очолює голова, який обирається з членів правління Фонду строком на два роки почергово від представників кожної сторони. Голова правління Фонду має двох заступників, які разом з головою представляють сторони.

5. Правління Фонду проводить свої засідання відповідно до затвердженого плану, але не рідше ніж один раз на квартал.

Засідання правління Фонду є правомочним, якщо на ньому присутні від кожної сторони не менше ніж дві третини її представників.

Рішення правління Фонду вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість від загальної чисельності членів правління.

Стаття 11. Повноваження правління Фонду

1. Правління Фонду:

спрямовує та контролює діяльність виконавчої дирекції Фонду та її робочих органів, визначає перспективні та поточні завдання Фонду;

затверджує документи, що регламентують внутрішню діяльність Фонду, у тому числі виконавчої дирекції Фонду;

обирає голову правління Фонду та його заступників;

розглядає кандидатури на посади керівника виконавчої дирекції Фонду та його заступників та дає згоду на їх призначення в установленому порядку;

дає згоду на звільнення в установленому порядку керівника виконавчої дирекції Фонду та його заступників, а в разі порушення ними законодавства чи статуту - вносить обов'язкове для врахування обгрунтоване подання про звільнення;

затверджує бюджет Фонду на поточний рік після встановлення Верховною Радою України розміру страхових внесків та звіт про його виконання;

затверджує структуру органів Фонду, граничну чисельність працівників, видатки на адміністративно-господарські витрати Фонду (за погодженням із спеціально уповноваженими центральними органами виконавчої влади у сфері фінансів, праці та соціальної політики);

(частину першу статті 11 доповнено новим абзацом восьмим згідно із Законом України від 25.03.2005 р. N 2505-IV, у зв'язку з цим абзаци восьмий - одинадцятий вважати абзацами дев'ятим - дванадцятим)

затверджує порядок використання коштів з окремих видатків бюджету Фонду;

вирішує поточні питання щодо формування та використання резерву коштів Фонду;

вносить Кабінету Міністрів України пропозиції про розмір страхових внесків для подання в установленому порядку Верховній Раді України на затвердження;

вирішує інші питання діяльності Фонду відповідно до його статуту.

2. Документи нормативного характеру, які стосуються прав і обов'язків страховальників та застрахованих осіб, підлягають державній реєстрації в порядку, встановленому для реєстрації нормативно-правових актів органів виконавчої влади.

Стаття 12. Виконавча дирекція Фонду

1. Виконавча дирекція Фонду є виконавчим органом правління Фонду, який забезпечує виконання рішень правління. Функції виконавчої дирекції Фонду покладаються на органи державної служби зайнятості. Директор Державного центру зайнятості центрального органу виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики та його заступники є відповідно керівником та заступниками виконавчої дирекції Фонду.

Керівник виконавчої дирекції Фонду входить до складу правління Фонду з правом дорадчого голосу.

Виконавча дирекція Фонду організовує виконання рішень правління Фонду та забезпечує дотримання законодавства України про страхування на випадок безробіття, діє від імені Фонду та підзвітна йому в межах та порядку, передбачених статутом Фонду.

2. Функції робочих органів виконавчої дирекції Фонду покладаються на центр зайнятості Автономної Республіки Крим, обласні, Київський і Севастопольський міські, районні, міськрайонні, міські та районні у містах центри зайнятості.

Виконавча дирекція Фонду та її робочі органи:

1) здійснюють облік та ведуть реєстр платників страхових внесків;

(абзац третьої частини другої статті 12 у редакції
Закону України від 22.02.2006 р. N 3456-IV)

2) провадять збір страхових внесків;

3) здійснюють оперативне розпорядження фінансовими ресурсами Фонду в межах затвердженого бюджету;

4) виплачують забезпечення та надають соціальні послуги, передбачені цим Законом;

5) контролюють правильність нарахування, своєчасність сплати страхових внесків, а також витрат за страхуванням на випадок безробіття, проводять розслідування страхових випадків та обґрунтованості виплати матеріального забезпечення в порядку, встановленому спеціально уповноваженими центральними органами виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики, державної податкової політики, Пенсійним фондом за погодженням з правлінням фонду;

(пункт 5 частини другої статті 12 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 28.12.2007 р. N 107-VI)
(зміни, внесені підпунктом
Закону України від 28.12.2008 р. N 107-VI
такими, що не відповідають
неконституційними), згідно з рішенням
Конституційного Суду України від 28.12.2008 р. N 107-VI/2008)

6) представляють інтереси Фонду в судових та інших органах;

7) представляють Фонд у взаємовідносинах з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, об'єднаннями громадян з питань соціального захисту, а також органами соціального страхування на випадок безробіття зарубіжних країн, міжнародними організаціями, діяльність яких пов'язана із захистом соціальних прав людини;

8) готує та подає на розгляд правління Фонду:

пропозиції щодо вдосконалення законодавства про обов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття;

пропозиції щодо розміру страхових внесків на наступний рік;

проект бюджету та звіт про виконання бюджету Фонду;

пропозиції щодо розміру резерву коштів Фонду;

звіт про діяльність.

РОЗДІЛ III НАГЛЯД У СФЕРІ СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ

Стаття 13. Наглядова рада

1. Нагляд за діяльністю Фонду здійснює наглядова рада.

Наглядова рада контролює виконання Фондом статутних завдань та цільове використання ним коштів.

2. Наглядова рада складається з 15 осіб; до неї входять у рівній кількості представники держави, застрахованих осіб і роботодавців.

Представниками держави є представники від центральних органів виконавчої влади, які призначаються Кабінетом Міністрів України.

Представники застрахованих осіб та роботодавців делегуються профспілками, їх об'єднаннями та об'єднаннями роботодавців. Порядок делегування цих представників визначається сторонами самостійно.

До складу наглядової ради не може бути призначено або делеговано особу за наявності підстав, передбачених частиною третьою статті 10 цього Закону.

Наглядова рада діє на громадських засадах, до її складу не можуть входити члени правління Фонду та працівники виконавчої дирекції Фонду. Строк повноважень членів наглядової ради становить шість років.

Наглядову раду очолює голова, який обирається строком на два роки із складу членів наглядової ради по чергово від представників кожної сторони і не може представляти ту сторону, від якої обрано голову правління Фонду.

3. Наглядова рада:

обирає голову наглядової ради та затверджує двох його заступників, які разом з головою представляють сторони;

затверджує регламент роботи наглядової ради;

заслуховує звіти правління Фонду та виконавчої дирекції Фонду з питань виконання статутних завдань Фонду та цільового використання коштів Фонду;

у разі потреби вимагає від правління Фонду проведення аудиторської перевірки діяльності Фонду;

ставить питання про відповідальність посадових осіб виконавчої дирекції Фонду та її робочих органів за виявлені порушення;

одержує необхідну інформацію про роботу органів управління Фонду.

4. Наглядова рада проводить свої засідання відповідно до плану, але не рідше ніж один раз на квартал. Позачергові засідання скликаються головою наглядової ради, а також на вимогу однієї третини її членів.

Засідання наглядової ради є правомочним, якщо на ньому присутні не менше ніж дві третини її складу та не менше половини від кожної сторони. Рішення приймаються більшістю голосів присутніх членів. У разі рівності голосів голос голови наглядової ради є вирішальним.

5. У засіданні наглядової ради з правом дорадчого голосу беруть участь голова правління Фонду, керівник виконавчої дирекції Фонду або їх заступники.

6. Члени наглядової ради можуть брати участь у засіданні правління Фонду з правом дорадчого голосу.

7. Оформлення матеріалів засідання наглядової ради та ведення її документації здійснюється виконавчою дирекцією Фонду.

8. Положення про наглядову раду затверджує спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики за погодженням з Українським координаційним комітетом сприяння зайнятості населення.

Стаття 14. Державний нагляд у сфері страхування на випадок безробіття

1. Державний нагляд у сфері страхування на випадок безробіття здійснює спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики.

2. Метою державного нагляду є контроль за дотриманням законів та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері страхування на випадок безробіття.

3. Страхувальники та страховик зобов'язані надавати посадовим особам органу державного нагляду документи, необхідні для здійснення ними контролю.

Стаття 15. Засоби нагляду

1. Якщо в результаті дій з боку страхувальника або страховика сталося порушення законодавства, орган державного нагляду у сфері страхування на випадок безробіття вказує на допущені порушення, встановлює строк для їх усунення. У разі якщо протягом цього строку страхувальник або страховик не усуне порушення, незаконне рішення скасовується спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики з наступним відшкодуванням збитків за рахунок страхувальника або страховика, які допустили порушення. У двотижневий строк страхувальник або страховик можуть оскаржити рішення органу державного нагляду до суду.

2. Орган державного нагляду може вимагати скликання позачергового засідання правління Фонду. Якщо ця вимога не виконується, орган державного нагляду може сам скликати та провести засідання правління Фонду.

3. Орган державного нагляду має право розпуску наглядової ради у разі допущення порушень, передбачених положенням про наглядову раду. Формування її нового складу здійснюється у порядку, передбаченому цим Законом.

4. З ініціативи органу державного нагляду може призначатися проведення аудиторської перевірки діяльності Фонду.

РОЗДІЛ ІV КОШТИ СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ

Стаття 16. Джерела коштів Фонду та їх використання

1. Джерелами формування коштів Фонду є:

страхові внески страхувальників - роботодавців, застрахованих осіб, що сплачуються на умовах і в порядку, передбачених цим Законом та іншими законодавчими актами;

асигнування державного бюджету;

суми фінансових санкцій, застосованих відповідно до цього Закону та Закону України "Про зайнятість населення", інших законів до підприємств, установ, організацій та фізичних осіб за порушення встановленого порядку сплати страхових внесків та використання коштів Фонду, недотримання законодавства про зайнятість населення, а також суми адміністративних штрафів, накладених відповідно до закону на посадових осіб та громадян за такі порушення;

прибуток, одержаний від тимчасово вільних коштів Фонду, у тому числі резерву коштів Фонду, на депозитному рахунку;

(частину першу статті 16 доповнено новим абзацом п'ятим
згідно із Законом України від 17.01.2002 р. N 2980-III,
у зв'язку з цим абзаци п'ятий і шостий
вважати відповідно абзацами шостим і сьомим)

благодійні внески підприємств, установ, організацій та фізичних осіб;

інші надходження відповідно до законодавства України.

2. Кошти Фонду використовуються на:

виплату забезпечення та надання соціальних послуг, передбачених статтею 7 цього Закону;

відшкодування Пенсійному фонду України витрат, пов'язаних із достроковим виходом на пенсію осіб, зазначених у частині другій статті 20 цього Закону;

фінансування витрат на утримання та забезпечення діяльності виконавчої дирекції Фонду та її робочих органів, управління Фондом, розвиток його матеріальної та інформаційної бази;

створення резерву коштів Фонду.

3. Видатки бюджету Фонду щодо забезпечення виплати допомоги по безробіттю є захищеними. Фінансування цих видатків проводиться у першочерговому порядку.

З метою забезпечення фінансової стабільності Фонду утворюється резерв коштів Фонду, який не може перевищувати суму, необхідну для виплати допомоги по безробіттю в розрахунку не менш як на п'ять календарних днів.

(на часткову зміну абзацу другого частини третьої статті 16 встановлено, що на 2002 рік резерв коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, необхідний для фінансування матеріального забезпечення застрахованих осіб, та резерв коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, необхідний для виплати допомоги по безробіттю, встановлюються у розрахунку на 15 календарних днів, згідно із Законом України від 17.01.2002 р. N 2980-III)

(на часткову зміну абзацу другого частини третьої статті 16 встановлено, що на 2004 рік резерв коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, необхідний для фінансового забезпечення застрахованих осіб, та резерв коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, необхідний для виплати допомоги по безробіттю, встановлюються у розрахунку на 15 календарних днів, згідно із Законом України від 09.04.2004 р. N 1678-IV)

(на часткову зміну абзацу другого частини третьої статті 16 встановлено, що на 2005 рік резерв коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, необхідний для фінансування матеріального забезпечення застрахованих осіб, та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, необхідний для виплати допомоги по безробіттю, встановлюється у розрахунку на 7 календарних днів, згідно із Законом України від 25.03.2005 р. N 2505-IV)

(на часткову зміну абзацу другого частини третьої статті 16 встановлено, що на 2006 рік резерв коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, необхідний для фінансування матеріального забезпечення застрахованих осіб, та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, необхідний для виплати допомоги по безробіттю встановлюється у розрахунку на 5 календарних днів, згідно із Законом України від 20.12.2005 р. N 3235-IV)

(встановлено, що у 2007 році резерв коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, необхідний для фінансування матеріального забезпечення застрахованих осіб, та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, необхідний для виплати допомоги по безробіттю, визначений абзацом другим частини третьої статті 16, встановлюється у розрахунку на 5 календарних днів згідно із Законом України від 19.12.2006 р. N 489-V)

(абзац другий частини третьої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 28.12.2007 р. N 107-VI) (зміни, внесені підпунктом Закону України від 28.12.2007 р. N 107-VI такими, що не відповідають неконституційними), згідно з рішенням Конституційного Суду України від 18.01.2008 р. N 1/08) (зміни, внесені підпунктом Закону України від 28.12.2007 р. N 107-VI такими, що не відповідають неконституційними), згідно з рішенням Конституційного Суду України від 18.01.2008 р. N 1/08)

До коштів страхування на випадок безробіття застосовується рп/2008) казначейська форма обслуговування в порядку, передбаченому для обслуговування Державного бюджету України.

(частину третю статті 16 доповнено новим абзацом третім згідно із Законом України від 01.12.2006 р. N 424-V, у зв'язку з цим абзаци третій - четвертий вважати відповідно абзацами четвертим - п'ятим)

Резерв коштів Фонду зберігається на спеціальному рахунку в уповноваженому банку України.

Резерв коштів Фонду використовується за цільовим призначенням за рішенням правління Фонду.

4. Рішення про перерахування тимчасово вільних коштів, у тому числі резерву коштів Фонду, на депозитний рахунок приймає правління Фонду.

Порядок розміщення тимчасово вільних коштів, у тому числі резерву коштів Фонду, на депозитному рахунку визначається Кабінетом Міністрів України, а умови, порядок обслуговування та збереження цих коштів визначаються договором між банком і виконавчою дирекцією Фонду за погодженням з правлінням Фонду.

(статтю 16 доповнено частиною четвертою згідно із Законом України від 17.01.2002 р. N 2980-III)

5. Прибуток, одержаний від тимчасово вільних коштів, у тому числі резерву коштів Фонду, на депозитному рахунку, використовується в порядку, визначеному правлінням Фонду.

(статтю 16 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом України від 17.01.2002 р. N 2980-III)

6. Закупівля товарів, робіт і послуг за кошти страхування на випадок безробіття здійснюється відповідно до вимог та процедур, визначених Законом України "Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти".

(статтю 16 доповнено частиною шостою згідно із Законом України від 16.06.2005 р. N 2664-IV)

Стаття 17. Розмір та порядок сплати страхових внесків

1. Розміри страхових внесків визначаються виходячи з того, що вони повинні забезпечувати:

1) виплату застрахованим особам забезпечення та надання соціальних послуг, передбачених статтею 7 цього Закону;

2) створення резерву коштів Фонду;

3) покриття витрат Фонду у зв'язку із:

відшкодуванням Пенсійному фонду України витрат, пов'язаних із достроковим виходом на пенсію осіб, зазначених у частині другій статті 20 цього Закону;

фінансуванням витрат на утримання та забезпечення діяльності виконавчої дирекції Фонду та її робочих органів, управління Фондом, розвиток його матеріальної та інформаційної бази.

2. Розмір страхових внесків щорічно за поданням Кабінету Міністрів України встановлюється Верховною Радою України відповідно для роботодавців та застрахованих осіб одночасно із затвердженням Державного бюджету України на поточний рік.

3. Роботодавці та застраховані особи сплачують страхові внески один раз на місяць в день одержання роботодавцями в установах банків коштів на оплату праці.

Страхові внески, сплачені в іноземній валюті, підлягають перерахуванню на рахунок Фонду у валюті України за офіційним курсом Національного банку України на день сплати страхових внесків.

У разі нестачі у роботодавців коштів на виплату заробітної плати та сплату страхових внесків у повному обсязі нарахування їх на заробітну плату і перерахування страхових внесків до Фонду провадиться у пропорційних сумах.

У разі незабезпечення банківськими установами перерахування страхових внесків до Фонду одночасно з видачею коштів на виплату заробітної плати ці банківські установи сплачують за рахунок власних коштів до Фонду суму несплачених страхових внесків.

Якщо роботодавці несвоєчасно чи не в повному обсязі сплачують страхові внески, до них застосовуються санкції, передбачені статтею 38 цього Закону.

У разі ліквідації або реорганізації роботодавець зобов'язаний провести повний розрахунок щодо сплати страхових внесків до Фонду на день ліквідації або реорганізації та звернутися за місцем здійснення його обліку як платника страхових внесків для отримання довідки про відсутність заборгованості.

(абзац шостий частини третьої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.02.2006 р. N 3456-IV)

4. Особи, зазначені у частинах третій та четвертій статті 6 цього Закону, сплачують страхові внески в строки, які визначаються страховиком.

Стаття 18. Звільнення від сплати страхових внесків

Від сплати страхових внесків звільняються:

застраховані особи на період відпустки по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та відпустки по догляду за дитиною до досягнення нею шестирічного віку за медичним висновком;

застраховані особи в частині отриманої допомоги по частковому безробіттю.

Стаття 19. Порядок обчислення розміру страхових внесків

1. Розміри страхових внесків встановлюються на календарний рік:

для роботодавця - у відсотках до сум фактичних витрат на оплату праці найманих працівників, що включають витрати на виплату основної та додаткової заробітної плати,

інших заохочувальних і компенсаційних виплат, у тому числі в натуральній формі, що визначаються згідно з нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до Закону України "Про оплату праці", які підлягають обкладенню податком з доходів фізичних осіб;

(абзац другий частини першої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 09.04.2004 р. N 1678-IV)

для найманих працівників - у відсотках до сум оплати праці, які включають основну і додаткову заробітну плату, а також інші заохочувальні та компенсаційні виплати (у тому числі в натуральній формі), які підлягають обкладенню податком з доходів фізичних осіб;

(абзац третій частини першої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 09.04.2004 р. N 1678-IV)

для осіб, зазначених у частинах третій і четвертій статті 6 цього Закону, - у відсотках до сум оподаткованого доходу (прибутку).

2. Страхові внески нараховуються на зазначені у цій статті фактичні виплати (доходи), що не перевищують максимальної величини фактичних витрат страхувальника на оплату праці найманих працівників і доходу фізичних осіб, з якої справляються внески до Фонду, що встановлюється щороку на рівні п'ятнадцяти розмірів прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб.

(частина друга статті 19 у редакції Закону України від 28.12.2007 р. N 107-VI) (зміни, внесені підпунктом Закону України від 28.12.2008 р. N 107-VI такими, що не відповідають Конституції України (згідно з рішенням Конституційного Суду України від 22.06.2009 р. N 1-рп/08))

(частина друга статті 19 у редакції рп/2008) Закону України від 03.06.2008 р. N 309-VI)

3. Роботодавці - суб'єкти підприємницької діяльності відносять страхові внески на валові витрати, суми страхових внесків виключаються з доходів працівників, що підлягають обкладанню податком з доходів фізичних осіб.

(абзац перший частини третьої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 09.04.2004 р. N 1678-IV)

Роботодавці, діяльність яких фінансується за рахунок державного та/або місцевих бюджетів, сплачують страхові внески з коштів, передбачених на ці цілі.

Стаття 20. Відносини з іншими цільовими страховими фондами

1. Фонд у своїй діяльності співпрацює з іншими страховими фондами, що здійснюють загальнообов'язкове державне соціальне страхування, у виконанні функцій збору страхових внесків і контролю за їх сплатою, щодо формування та ведення інформаційної системи платників страхових внесків, у проведенні заходів, пов'язаних з виплатою забезпечення та наданням соціальних послуг, і має право в кожному конкретному випадку приймати спільні рішення щодо фінансування цих заходів.

2. Виплата пенсій особам, які достроково вийшли на пенсію відповідно до Закону України "Про зайнятість населення", у період до досягнення ними пенсійного віку здійснюється в установленому законодавством України порядку Пенсійним фондом України за рахунок коштів, що відшкодовуються Фондом.

РОЗДІЛ V

МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ

Стаття 21. Обчислення страхового стажу

1. Страховий стаж обчислюється як сума періодів, протягом яких особа підлягала страхуванню на випадок безробіття та сплачувала страхові внески особисто або через рахунки роботодавця та роботодавцем.

2. Період, протягом якого застрахована особа була звільнена відповідно до цього Закону від сплати страхових внесків або отримувала виплати за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, крім пенсій усіх видів (за винятком пенсій по інвалідності, державної соціальної допомоги, яка призначається інвалідам замість пенсії), включається до страхового стажу.

(частина друга статті 21 із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 23.02.2006 р. N 3483-IV)

3. До страхового стажу прирівнюється трудовий стаж, набутий працівником за час роботи на умовах трудового договору (контракту) до набрання чинності цим Законом.

Стаття 22. Умови та тривалість виплати допомоги по безробіттю

1. Застраховані особи, визнані у встановленому порядку безробітними, які протягом 12 місяців, що передували початку безробіття, працювали на умовах повного або неповного робочого дня (тижня) не менше 26 календарних тижнів та сплачували страхові внески, мають право на допомогу по безробіттю залежно від страхового стажу.

Право на допомогу по безробіттю зберігається у разі настання перерви страхового стажу з поважних причин, якщо особа протягом місяця після закінчення цієї перерви зареєструвалась в установленому порядку в державній службі зайнятості як безробітна. Поважними причинами є:

навчання у професійно-технічних та вищих навчальних закладах, клінічній ординатурі, аспірантурі, докторантурі з денною формою навчання;

строкова військова служба;

здійснення догляду непрацюючою працездатною особою за інвалідом I групи або дитиною-інвалідом віком до 18 років, а також за пенсіонером, який за експертним медичним висновком потребує постійного стороннього догляду;

(абзац п'ятий частини першої статті 22 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 23.02.2006 р. N 3483-IV)

інші поважні причини, передбачені законодавством України.

2. Особи, визнані в установленому порядку безробітними, які протягом 12 місяців, що передували початку безробіття, працювали менше 26 календарних тижнів, а також особи, які бажають відновити трудову діяльність після тривалої (більше 6 місяців) перерви, та застраховані особи, звільнені з останнього місця роботи з підстав, передбачених статтею 37, пунктами 3, 4, 7, 8 статті 40, статтями 41 і 45 Кодексу законів про працю України, мають право на допомогу по безробіттю без урахування страхового стажу.

3. Допомога по безробіттю виплачується з 8 дня після реєстрації застрахованої особи в установленому порядку в державній службі зайнятості.

4. Загальна тривалість виплати допомоги по безробіттю не може перевищувати 360 календарних днів протягом двох років.

Для осіб передпенсійного віку (за 2 роки до настання права на пенсію) тривалість виплати допомоги по безробіттю не може перевищувати 720 календарних днів.

5. У разі чергового визнання в установленому порядку застрахованої особи безробітною у межах двох років, протягом яких виплачується допомога по безробіттю, тривалість її виплати враховується сумарно.

6. У разі зміни застрахованою особою місця постійного проживання виплата допомоги по безробіттю продовжується після реєстрації її в установленому порядку як безробітного за новим місцем проживання.

7. Допомога по безробіттю може виплачуватися одноразово для організації підприємницької діяльності безробітними, які не можуть бути працевлаштовані у зв'язку з відсутністю на ринку праці підходящої роботи. Ця допомога виплачується особам, яким виповнилося 18 років, за їх бажанням.

Стаття 23. Розмір допомоги по безробіттю

1. Застрахованим особам, зазначеним у частині першій статті 22 цього Закону, розмір допомоги по безробіттю визначається у відсотках до їх середньої заробітної плати (доходу), визначеної відповідно до порядку обчислення середньої заробітної плати (доходу) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, затвердженого Кабінетом Міністрів України, залежно від страхового стажу:

до 2 років - 50 відсотків;

від 2 до 6 років - 55 відсотків;

від 6 до 10 років - 60 відсотків;

понад 10 років - 70 відсотків.

Допомога по безробіттю виплачується залежно від тривалості безробіття у відсотках до визначеного розміру:

перші 90 календарних днів - 100 відсотків;

протягом наступних 90 календарних днів - 80 відсотків;

у подальшому - 70 відсотків.

2. Допомога по безробіттю особам, зазначеним у частині другій статті 22 цього Закону, визначається у розмірі прожиткового мінімуму, встановленого законом;

Допомога по безробіттю інвалідам із числа осіб, зазначених у частині другій статті 22, не призначається.

(частину другу статті 23 доповнено абзацом другим згідно із Законом України від 23.02.2006 р. N 3483-IV)

3. Допомога по безробіттю особам, які звільнилися з останнього місця роботи за власним бажанням без поважних причин, призначається відповідно до частин першої та другої цієї статті, і її виплата починається з 91-го календарного дня.

4. У середньомісячну заробітну плату (доход) для обчислення допомоги по безробіттю

враховуються всі види виплат, на які нараховувалися страхові внески. Допомога по безробіттю не може бути вищою за середню заробітну плату, що склалася в галузях національної економіки відповідної області за минулий місяць, і нижчою за прожитковий мінімум, встановлений законом.

5. Одноразова виплата допомоги по безробіттю для організації безробітним підприємницької діяльності здійснюється у розмірі допомоги по безробіттю, нарахованої відповідно до цієї статті, у розрахунку на рік.

6. Порядок надання допомоги по безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітним підприємницької діяльності, встановлюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики за погодженням з правлінням Фонду.

Стаття 24. Умови надання допомоги по частковому безробіттю

1. Допомога по частковому безробіттю надається застрахованим особам у разі втрати ними частини заробітної плати внаслідок вимушеного тимчасового скорочення нормальної чи встановленої на підприємстві відповідно до законодавства України тривалості робочого часу та (або) перерви в отриманні заробітної плати чи скороченні її розмірів у зв'язку з тимчасовим припиненням виробництва без переривання трудових відносин з причин економічного, технологічного та структурного характеру.

2. Умовами надання допомоги по частковому безробіттю є:

простій на підприємстві або в цеху, дільниці із замкнутим циклом виробництва (далі - цеху, дільниці), що має невідворотний та тимчасовий характер, який триває не менше одного місяця, не перевищує шести місяців і не залежить від працівника та роботодавця;

простій протягом місяця, що охопив не менш як 30 відсотків чисельності працівників підприємства або цеху, дільниці, в яких простої становлять 20 і більше відсотків робочого часу.

Про можливий простій роботодавець зобов'язаний повідомляти державну службу зайнятості.

3. У разі якщо простій носить сезонний характер або виникає виключно з організаційно-виробничих причин, а також у разі можливості працевлаштування працівників на інших дільницях, у цехах, на підприємствах, допомога по частковому безробіттю не надається.

4. Перелік причин тимчасового припинення виробництва, зазначених у частині першій цієї статті, встановлюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики за погодженням з правлінням Фонду.

Стаття 25. Право на допомогу по частковому безробіттю

1. Право на допомогу по частковому безробіттю мають застраховані особи, які протягом 12 місяців, що передували місяцю, в якому почався простій, працювали не менше 26 календарних тижнів, сплачували страхові внески та в яких ці простої становлять 20 і більше відсотків робочого часу.

2. Допомога по частковому безробіттю не надається у разі, якщо працівник:

відмовився від підходящої роботи на цьому або іншому підприємстві з повним робочим днем (тижнем);

працює на даному підприємстві за сумісництвом;

проходить альтернативну (невійськову) службу.

Стаття 26. Розмір та тривалість виплати допомоги по частковому безробіттю

1. Допомога по частковому безробіттю працівнику встановлюється за кожну годину простою із розрахунку двох третин тарифної ставки (окладу) встановленого працівникові розряду і її розмір не може перевищувати прожиткового мінімуму, встановленого законом.
2. Допомога по частковому безробіттю надається з першого дня простою, тривалість її виплати не може перевищувати 180 календарних днів протягом року.
3. Виплата працівникам допомоги по частковому безробіттю здійснюється підприємством за рахунок коштів Фонду.
4. Підприємство не може звернутися за наступним одержанням з Фонду коштів для виплати працівникам допомоги по частковому безробіттю раніше, ніж через рік після закінчення терміну виплати допомоги по частковому безробіттю.
5. Порядок фінансування виплат по частковому безробіттю та надання допомоги по частковому безробіттю встановлюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики за погодженням з правлінням Фонду.

Стаття 27. Матеріальна допомога у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації

1. Застрахованим особам у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації за направленням державної служби зайнятості виплачується матеріальна допомога у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації відповідно до умов надання допомоги по безробіттю та в розмірах, передбачених статтями 22 і 23 цього Закону, і не підлягає зменшенню;

Матеріальна допомога у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації інвалідам із числа осіб, зазначених у частині другій статті 22, не призначається.

(частину першу статті 27 доповнено абзацом другим згідно із Законом України від 23.02.2006 р. N 3483-IV)

2. Виплата матеріальної допомоги здійснюється з першого дня навчання. Тривалість виплати матеріальної допомоги зараховується до загальної тривалості виплати допомоги по безробіттю і не може її перевищувати.
3. Порядок надання матеріальної допомоги у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації безробітного встановлюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики за погодженням з правлінням Фонду.

Стаття 28. Виключена

(згідно із Законом України від 25.03.2005 р. N 2505-IV)

Стаття 29. Допомога на поховання

1. Допомога на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні, виплачується особам, які здійснювали поховання, у розмірі прожиткового мінімуму.

(частина перша статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 23.02.2006 р. N 3483-IV)

2. У разі смерті безробітного інваліда або особи, яка перебувала на його утриманні, за вибором осіб, які здійснювали поховання, виплачується допомога на поховання за цим Законом або допомога на поховання чи відшкодування витрат на поховання за іншими законодавчими актами.

(статтю 29 доповнено частиною другою згідно із Законом України від 23.02.2006 р. N 3483-IV)

Стаття 30. Дотація роботодавцю для працевлаштування безробітних

(назва статті 30 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 28.12.2007 р. N 107-VI) (зміни, внесені підпунктом Закону України від 28.12.2008 р. N 107-VI такими, що не відповідають Конституції України (далі – Конституція України), згідно з рішенням Конституційного Суду України від 28.06.2010 р. N 1/10/10) (зміни, внесені підпунктом Закону України від 28.12.2008 р. N 107-VI такими, що не відповідають Конституції України (далі – Конституція України), згідно з рішенням Конституційного Суду України від 28.06.2010 р. N 1/10/10)

1. Фондом може надаватися дотація роботодавцям для працевлаштування безробітних, у тому числі молоді на перше робоче місце, у розмірі витрат на заробітну плату прийнятих за направленням державної служби зайнятості осіб (але не вище за середній рівень у галузях національної економіки відповідної області) в розрахунку на рік.

(частина перша статті 30 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 28.12.2007 р. N 107-VI) (зміни, внесені підпунктом Закону України від 28.12.2008 р. N 107-VI такими, що не відповідають Конституції України (далі – Конституція України), згідно з рішенням Конституційного Суду України від 28.06.2010 р. N 1/10/10)

2. Можливості та обсяги надання дотацій визначаються правлінням Фонду виходячи з фінансового стану Фонду.

3. Порядок надання роботодавцю дотації для працевлаштування безробітних, у тому числі молоді на перше робоче місце, встановлюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики за погодженням з правлінням Фонду.

(частина третя статті 30 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 28.12.2007 р. N 107-VI) (зміни, внесені підпунктом Закону України від 28.12.2008 р. N 107-VI такими, що не відповідають Конституції України (далі – Конституція України), згідно з рішенням Конституційного Суду України від 28.06.2010 р. N 1/10/10)

Стаття 31. Припинення, відкладення виплат матеріального забезпечення на випадок безробіття та скорочення їх тривалості

1. Виплата допомоги по безробіттю припиняється у разі:

(абзац перший частини першої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 25.03.2005 р. N 2505-IV)

- 1) працевлаштування безробітного;
- 2) поновлення безробітного на роботі за рішенням суду;

5. Тривалість виплати допомоги по безробіттю, матеріальної допомоги у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації скорочується на строк до 90 календарних днів у разі:

(абзац перший частини п'ятої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 25.03.2005 р. N 2505-IV)

- 1) звільнення з останнього місця роботи за власним бажанням без поважних причин (на 90 календарних днів);
- 2) звільнення з останнього місця роботи з підстав, передбачених статтею 37, пунктами 3, 4, 7, 8 статті 40, статтями 41 і 45 Кодексу законів про працю України (на 90 календарних днів);
- 3) відмови безробітного від двох пропозицій підходящої роботи або професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації;
- 4) приховування відомостей про працевлаштування на тимчасову роботу в період одержання допомоги по безробіттю;
- 5) порушення умов і строку реєстрації та перереєстрації як безробітного, а також недотримання рекомендацій щодо сприяння працевлаштуванню;
- 6) перереєстрації безробітного, який був знятий з обліку за невідвідування державної служби зайнятості більше 30 календарних днів без поважних причин та не сприяв своєму працевлаштуванню;
- 7) відмови від роботи за спеціальністю, професією, набутою після професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації за направленням державної служби зайнятості;
- 8) припинення без поважних причин професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації за направленням державної служби зайнятості.

РОЗДІЛ VI ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕЗАСТРАХОВАНИХ ОСІБ

Стаття 32. Виплати військовослужбовцям, звільненим з військової служби у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів без права на пенсію

(назва статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 11.05.2007 р. N 1014-V)

1. Військовослужбовцям, звільненим з військової служби у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів без права на пенсію, здійснюється виплата допомоги по безробіттю, в тому числі одноразова її виплата для організації безробітним підприємницької діяльності, відповідно до частин третьої - сьомої статті 22 та частин першої, четвертої та п'ятої статті 23 цього Закону за умови їх реєстрації в установленому порядку в державній службі зайнятості протягом місяця з дня взяття на облік у військовому комісаріаті.

(абзац перший частини першої статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 11.05.2007 р. N 1014-V)

Строк проходження військової служби прирівнюється до страхового стажу.

2. Матеріальна допомога у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації виплачується у розмірі допомоги по безробіттю і не підлягає зменшенню. Тривалість виплати цієї матеріальної допомоги зараховується до загальної тривалості виплати допомоги по безробіттю та не може її перевищувати.

3. Допомога на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні, виплачується відповідно до статті 29 цього Закону.

(частина третя статті 32 у редакції
Закону України від 25.03.2005 р. N 2505-IV)

4. У разі порушення строку реєстрації в державній службі зайнятості в установленому порядку всі види забезпечення виплачуються відповідно до статті 33 цього Закону.

5. Виплата допомоги по безробіттю, матеріальної допомоги у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації припиняється, відкладається або її тривалість скорочується відповідно до статті 31 цього Закону.

(частина п'ята статті 32 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 25.03.2005 р. N 2505-IV)

Стаття 33. Виплати забезпечення іншим незастрахованим особам

1. Особам, які шукають роботу вперше, та іншим незастрахованим особам, визнаним у встановленому порядку безробітними, допомога по безробіттю встановлюється у розмірі прожиткового мінімуму, встановленого законом.

Допомога по безробіттю виплачується з 8-го дня після реєстрації особи в установленому порядку в державній службі зайнятості. Тривалість виплати допомоги по безробіттю не перевищує 180 календарних днів.

2. Матеріальна допомога у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації незастрахованим особам, зареєстрованим у встановленому порядку у державній службі зайнятості, виплачується в розмірі допомоги по безробіттю. Тривалість виплати цієї матеріальної допомоги зараховується до загальної тривалості виплати допомоги по безробіттю і не може її перевищувати.

3. Допомога на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні, виплачується відповідно до статті 29 цього Закону.

(частина третя статті 33 у редакції
Закону України від 25.03.2005 р. N 2505-IV)

4. Виплата допомоги по безробіттю, матеріальної допомоги у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації припиняється, відкладається або її тривалість скорочується відповідно до статті 31 цього Закону.

(частина четверта статті 33 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 25.03.2005 р. N 2505-IV)

5. Допомога по безробіттю інвалідам з числа осіб, визначених у частині першій цієї статті, не призначається.

(статтю 33 доповнено частиною п'ятою згідно із
Законом України від 23.02.2006 р. N 3483-IV)

РОЗДІЛ VII ПРАВА, ОБОВ'ЯЗКИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ

Стаття 34. Права, обов'язки та відповідальність Фонду

1. Фонд має право:

застосовувати фінансові санкції, передбачені законом, у разі порушення порядку сплати страхувальниками страхових внесків;

стягувати з посадових осіб та страхувальників передбачені законом штрафи та застосовувати інші фінансові санкції за недотримання цього Закону.

2. Фонд зобов'язаний:

забезпечувати збір страхових внесків;

виплачувати забезпечення та надавати соціальні послуги, передбачені цим Законом;

вживати заходів до раціонального використання коштів і забезпечення фінансової стабільності Фонду;

контролювати правильність нарахування, своєчасність сплати страхових внесків, а також витрат за страхуванням на випадок безробіття, передбачених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами з питань страхування на випадок безробіття, правильність призначення роботодавцем та виплати застрахованим особам допомоги по частковому безробіттю;

щорічно складати звіт про результати своєї діяльності та подавати його Кабінету Міністрів України;

інформувати застрахованих осіб про результати своєї роботи через засоби масової інформації.

3. Звіт про виконання бюджету Фонду в розрізі статей витрат протягом двох тижнів після його затвердження правлінням Фонду підлягає обов'язковій публікації в офіційних друкованих виданнях Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України. Інформація про час і місце публічного представлення звіту оприлюднюється разом із звітом про виконання бюджету Фонду.

(статтю 34 доповнено новою частиною третьою згідно із Законом України від 27.04.2007 р. N 996-V, у зв'язку з цим частину третю вважати частиною четвертою)

4. Фонд несе відповідальність відповідно до законодавства України за шкоду, заподіяну особам внаслідок несвоєчасного або неповного надання забезпечення, передбаченого цим Законом.

Стаття 35. Права, обов'язки та відповідальність роботодавця

1. Роботодавець має право:

брати участь в управлінні страхуванням на випадок безробіття через своїх представників відповідно до цього Закону і статуту Фонду;

на судовий захист своїх прав.

2. Роботодавець зобов'язаний:

1) пункт 1 частини другої статті 35 виключено

(згідно із Законом України від 22.02.2006 р. N 3456-IV)

2) своєчасно та в повному розмірі сплачувати страхові внески;

3) надавати виконавчій дирекції Фонду відомості в установленому порядку про:
прийняття на роботу працівників;
заробітну плату працівників, використання робочого часу тощо;
сплату страхових внесків, у тому числі застрахованими особами;

абзац п'ятий пункту 3 частини другої статті 35 виключено

(згідно із Законом України
від 22.02.2006 р. N 3456-IV)

3. Достовірність зазначених у документах даних перевіряється виконавчою дирекцією Фонду. У разі їх недостовірності роботодавець добровільно чи на підставі рішення суду повинен відшкодувати страховику заподіяну шкоду.

Роботодавець несе відповідальність відповідно до законодавства за шкоду, заподіяну застрахованим особам внаслідок невиконання або неналежного виконання обов'язків, визначених частиною другою цієї статті.

Роботодавцеві забороняється вчиняти будь-які дії, що можуть призвести до прийняття ним разом із застрахованою особою спільного рішення, яке може в подальшому зашкодити цій особі або членам її сім'ї реалізувати своє право на забезпечення та отримання соціальних послуг відповідно до цього Закону.

4. Із роботодавця утримуються:

сума виплаченого забезпечення та вартості наданих соціальних послуг безробітному у разі поновлення його на роботі за рішенням суду;

незаконно виплачена безробітному сума забезпечення у разі неповідомлення про його прийняття на роботу;

незаконно отримана сума допомоги по частковому безробіттю.

Стаття 36. Права, обов'язки та відповідальність застрахованих осіб

1. Застраховані особи мають право брати участь в управлінні страхуванням на випадок безробіття через своїх представників відповідно до цього Закону.

Застраховані особи, яким виплачується забезпечення та надаються соціальні послуги за цим Законом, мають право на судовий захист своїх прав.

2. Застраховані особи, зареєстровані в установленому порядку як безробітні, зобов'язані своєчасно подавати відомості про обставини, що впливають на умови виплати їм забезпечення та надання соціальних послуг.

3. Сума виплаченого забезпечення та вартості наданих соціальних послуг застрахованій особі внаслідок умисного невиконання нею своїх обов'язків та зловживання ними стягується з цієї особи відповідно до законодавства України з моменту виникнення обставин, що впливають на умови виплати їй забезпечення та надання соціальних послуг.

У разі припинення професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації за направленням державної служби зайнятості без поважних причин або відмови працювати за одержаною професією (спеціальністю) із застрахованих осіб стягується сума витрат на

професійну підготовку, перепідготовку або підвищення кваліфікації.

Якщо застрахована особа не здійснювала підприємницьку діяльність протягом шести календарних місяців з дня отримання допомоги по безробіттю одноразово для організації підприємницької діяльності (за винятком обставин, що унеможливають провадження підприємницької діяльності), виплачена сума коштів вважається використаною нею не за призначенням та підлягає поверненню в порядку, установленому спеціально уповноваженими центральними органами виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики, державної податкової політики за погодженням з правлінням Фонду.

(частину третю статті 36 доповнено абзацом третім (зміни, внесені підпунктом згідно із Законом України від 28.12.2007 р. N 107-VI) Закону України від 28.12.2007 р. N 107-VI такими, що не відповідають Конституції України (згідно з рішенням Конституційного Суду України від 28.12.2007 р. N 107-VI/2008))

4. Незастраховані особи, яким виплачується забезпечення та надаються соціальні послуги за цим Законом, виконують обов'язки та несуть відповідальність, так як і застраховані особи.

Стаття 37. Виплата недоодержаної суми матеріального забезпечення на випадок безробіття у разі смерті безробітного

1. Суми матеріального забезпечення на випадок безробіття, що належать безробітному відповідно до цього Закону і залишилися недоодержаними у зв'язку з його смертю, виплачуються непрацездатним особам, які перебували на утриманні померлого або мали на день його смерті право на одержання від нього утримання.

Такими непрацездатними особами є:

діти, які не досягли 18 років, учні та студенти (курсанти, слухачі, стажисти) очної форми навчання - до закінчення навчання, але не більш як до досягнення ними 23 років;

один із батьків або дружина (чоловік) померлого чи інший член сім'ї, якщо він не працює та доглядає дітей, братів, сестер або онуків померлого, які не досягли 8 років;

неповнолітні діти, на утримання яких померлий виплачував або був зобов'язаний виплачувати аліменти.

2. Батькам, дружині (чоловіку), а також членам сім'ї, які проживали разом з безробітним на день його смерті, сума недоодержаного матеріального забезпечення на випадок безробіття виплачується і в тому разі, якщо вони не належать до кола непрацездатних осіб, які перебували на утриманні померлого.

3. У разі звернення кількох осіб за належною до виплати сумою матеріального забезпечення на випадок безробіття вона ділиться між ними порівну.

4. Виплата здійснюється у разі, якщо звернення за належною до виплати сумою матеріального забезпечення на випадок безробіття надійшло не пізніше 6 місяців після смерті безробітного.

Стаття 38. Відповідальність за несвоєчасну та неповну сплату страхових внесків

1. Роботодавець несе відповідальність за несвоєчасність сплати та неповну сплату страхових внесків, у тому числі страхових внесків, що сплачують застраховані особи через рахунки роботодавців.

(абзац перший частини першої статті 38 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.02.2006 р. N 3456-IV)

У разі несвоєчасної сплати страхових внесків страхувальниками або неповної їх сплати страхувальники сплачують суму донарахованих контролюючим органом страхових внесків (недоїмки), штраф та пеню.

(абзац другий частини першої статті 38 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.02.2006 р. N 3456-IV)

Штраф накладається у розмірі прихованої суми виплат, на які відповідно до цього Закону нараховуються страхові внески, а в разі повторного порушення - у трикратному розмірі зазначеної суми.

Пеня обчислюється виходячи з 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на момент сплати, нарахованої на повну суму недоїмки (без урахування штрафів) за весь її строк.

Абзац п'ятий частини першої статті 38 виключено

(згідно із Законом України від 22.02.2006 р. N 3456-IV)

2. Не сплачені в строк страхові внески, пеня і штраф стягуються в доход Фонду із страхувальника у безспірному порядку.

Строк давності у разі стягнення страхових внесків, пені, та фінансових санкцій, передбачених цією статтею, не застосовується.

3. Суми коштів, безпідставно стягнені із страхувальників, підлягають поверненню у триденний строк з дня винесення рішення про безпідставність стягнення цих виплат з відшкодуванням судових витрат.

4. Посадові особи, винні в порушенні строку реєстрації як платника страхових внесків, несвоєчасній та неповній їх сплаті, несуть адміністративну відповідальність згідно із законом.

Право накладати фінансові санкції та адміністративні штрафи від імені Фонду мають керівник виконавчої дирекції Фонду, його заступники, керівники робочих органів виконавчої дирекції Фонду в Автономній Республіці Крим, областях; містах Києві і Севастополі та їх заступники.

Стаття 39. Вирішення спорів

Спори, що виникають із правовідносин за цим Законом, вирішуються в судовому порядку.

РОЗДІЛ VIII ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2001 року, крім статей 24 - 26, рішення про введення яких приймається, виходячи з економічних можливостей держави, щорічно Верховною Радою України під час затвердження розміру страхових внесків.

2. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Установити, що:

допомога по безробіттю, матеріальна допомога по безробіттю та матеріальна допомога у період підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації, призначені до набрання чинності цим Законом, виплачуються у строки і розмірах, визначених Законом України "Про зайнятість населення", до закінчення строку виплати або до припинення їх виплати відповідно до статті 30 Закону України "Про зайнятість населення";

Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття є правонаступником державного фонду сприяння зайнятості населення, що ліквідується;

організаційну роботу щодо формування першого правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття та наглядової ради, а також проведення їх перших засідань здійснює Український координаційний комітет сприяння зайнятості населення, створений відповідно до статті 17 Закону України "Про зайнятість населення".

До стабілізації економічного становища в Україні мінімальний розмір виплат, передбачених частинами другою та четвертою статті 23, статтею 29, частиною першою статті 33 цього Закону, визначається Верховною Радою України щороку одночасно з встановленням розміру страхових внесків виходячи з реальних можливостей Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

(пункт 3 розділу VIII доповнено абзацом згідно із
Законом України від 11.01.2001 р. N 2213-III,
абзац пункту 3 розділу VIII із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 25.03.2005 р. N 2505-IV)

4. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня опублікування цього Закону:

підготувати і подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття актів, необхідних для реалізації цього Закону;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність з цим Законом.

Президент України

Л. КУЧМА

**м. Київ
2 березня 2000 року
N 1533-III**